

AQUASEARCH OVA ApS
Siljeager 1
7300 Jelling

torben@aquasearch.dk

Tilsynsrapport 2018 – Fousing Dambrug

Kommunen skal føre tilsyn med virksomheders miljøforhold¹. Derfor blev der den 18. september 2018 udført et varslet miljøtilsyn på Fousing Dambrug.

Til stede ved tilsynet var:

- Torben Nielsen, forpagter af Fousing Dambrug
- Tommy Johansen, fiskemester på Fousing Dambrug
- Kristian Mandsberg Nielsen, biolog ved Struer Kommune
- Dennis Rosenblad Noe, geolog ved Struer Kommune
- Lene Steffensen, konsulent for Struer Kommune
- Laurits Therkildsen, konsulent for Struer Kommune

Dambruget drives under CVR-nummer 29637822.

Dambruget ejes af Eva Pedersen, Pilgårdvej 6, Fousing, 7600 Struer.

Der skal følges op på følgende:

- Ved tilsynet blev det konstateret, at vandet fra et enkelt rør til bundfældningsbassinet blev tilledt omtrent midt på bundfældningsbassinets langside. Det blev aftalt med Tommy Johansen, at han forlænger røret således, at alt vand, der tilføres bundfældningsbassinet, ledes til bundfældningsbassinets nordlige ende længst væk fra udløbet fra bundfældningsbassinet.
- På tilsynet blev problematikkerne omkring støj fra dambruget drøftet, og det blev aftalt, at de midlertidige støjreducerende tiltag var gennemført senest ved udgangen af oktober.

Se uddybning nedenfor.

Miljøgodkendelse mv.

¹ Jf. § 65 i lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven) med senere ændringer.

DATO

7-11-2018

JOURNALNUMMER

09.02.15-K08-1-18

RÅDHUSET, PLAN OG MILJØ

ØSTERGADE 13

7600 STRUER

E: TEKNISK@STRUER.DK

T: 96848484

SAGSBEHANDLER:

KRISTIAN MANDSBERG NIELSEN

T: 96848438

Dambruget har en afgørelse om miljøgodkendelse af 16. november 2012, som er hjemvist til fornyet behandling i kommunen ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 28. maj 2014. Dambruget er derfor reguleret efter hidtidige tilladelser samt dambrugsbekendtgørelsen fra 2006².

Dambruget har en afgørelse om tilladt foderforbrug fra 18. februar 1990 meddelt efter § 2 i bekendtgørelse om ferskvandsdambrug. Afgørelsen er stadfæstet 27. april 1990.

Dambruget har en vandindvindingstilladelse fra 30. april 1996 til indvinding af grundvand meddelt efter §§ 20 og 22 i vandforsyningsloven. Afgørelsen er ændret med tillæg af d. 16. november 2012.

Dambruget har en vandindvindingstilladelse fra 11. august 2006 til indvinding af overfladevand meddelt efter §§ 20 og 22 i vandforsyningsloven. Afgørelsen er ændret med tillæg af d. 16. november 2012.

Du skal være opmærksom på, at det kun er dambrugets miljøgodkendelse, der er hjemvist til fornyet behandling, og at dambrugets vandindvindingstilladelser derfor stadig er gældende. Dette er specielt relevant i forhold til de mængder overfladevand, der må indvindes, idet tillægget til tilladelsen til indvinding af overfladevand tillader en mindre indvindingsmængde end den tidligere tilladelse gjorde.

Foderforbrug/produktion

Det maksimalt tilladte foderforbrug er på 67,1 tons årligt, jf. afgørelsen om tilladt foderforbrug. Ifølge årsindberetningen er der brugt i alt 61,855 tons foder i 2017. Heraf er de ca. 36,5 tons brugt til moderfisk. Der er således brugt ca. 25,4 tons foder til produktion.

Ifølge bilag 2 til bekendtgørelse om ferskvandsdambrug skal produktionen tilrettelægges, således at foderkvotienten på årsbasis ikke overskrider 1,0. Foderkvotienten var ifølge årsindberetningen 0,88 (25,4 tons foder til produktion/29 tons produceret fisk) i 2016.

Der er ingen krav om foderkvotient for moderfisk

² Bekendtgørelse nr. 1325 af 20. november 2006 om ferskvandsdambrug. Bekendtgørelsen finder anvendelse, indtil dambruget har fået meddelt miljøgodkendelse efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug.

Vandforbrug

Der må maksimalt indvindes 15 liter grundvand pr. sekund ifølge dambrugets vandindvindingstilladelse til grundvand.

Boringen til indvinding af grundvand er sløjfet. Der er ikke etableret en ny boring.

Ved sidste års tilsyn blev det konstateret, at der blev indvundet dræn-/væld-/trykvand fra engen umiddelbart vest for dambrugets driftsbygning og fra bakken umiddelbart nord for dambrugets klækkehus.

Ved dette års tilsyn var der ikke indtag af vældvand fra den gravede kanal vest for dambrugets driftsbygning, hvori der er etableret klækkehus. Fiskemester Tommy Johansen forklarede på tilsynet, at vandet fra vældet vest for driftsbygningen/klækkehuset udelukkende bruges, når der er æg i klækkehuset, og at alt vandet ellers ledes direkte til Bredkær Bæk opstrøms dambrugets stemmeværk.

Der blev i lighed med sidste år indvundet trykvand fra flere mere eller mindre diffuse kilder fra bakkerne nord for dambrugets kummehus, der er beliggende i østenden af dambrugsområdet.

Vandmængden til kummehuset var af begrænset omfang og blev skønsmæssigt estimeret til 2-4 l/s.

Der er ikke på nuværende tidspunkt tilladelse til indvinding af dræn-, væld- eller trykvand. Der er ansøgt om tilladelse til at anvende dette vand i produktionen. I forbindelse med miljøgodkendelse af dambruget vil der blive taget stilling til ansøgningen om anvendelse af dræn-, væld- og trykvand.

Der må maksimalt indvindes 51 liter overfladevand pr. sekund fra Bredkær Bæk ifølge vilkår nr. 1 i dambrugets vandindvindingstilladelse til overfladevand.

Jf. vilkår 7 i dambrugets vandindvindingstilladelse til indvinding af overfladevand skal vandindtaget fra Bredkær Bæk til Fousing Dambrug fra 1. oktober 2012 måles kontinuert med flowmåler, og flowdata skal være tilgængelige ved tilsynet.

Ved tilsynet var der ved at blive installeret en elektronisk flowmåler med sender på dambrugets udløbsbygværk. Du oplyste på tilsynet, at flowmåleren var ikke i drift endnu, da der havde været tekniske udfordringer med strømforsyningen. Det blev aftalt, at Struer Kommune bliver orienteret, når flowmåleren er i funktion. Det blev desuden aftalt, at Struer Kommune får adgang til data løbende, så vandflowet i dambrugets udløb fremover kan følges løbende.

Vi drøftede ved tilsynet, om der er krav om vandføringsmåler i dambrugets indløb i forbindelse med miljøgodkendelse. Du skal forvente, at der vil blive

stillet vilkår om egnet flowmåler i dambrugets indløb i forbindelse med miljøgodkendelse af dambruget, da dette er et krav i den nye dambrugsbekendtgørelse.

Ved tilsynet blev alt vandet fra Nørredal Bæk ledt uden om dambrugets indløb, og dambruget indtog således kun vand fra Bredkær Bæk.

Det blev ved tilsynet skønnet, at der løb ca. 50 l/s udenom dambruget, og at der løb 50-70 l/s ud af dambrugets udløb. Der er udelukkende tale om visuelle estimater. Det vurderes på den baggrund, at der er sandsynligt, at vilkår om maksimale vandindtag jf. dambrugets vandindvindingstilladelser er overholdt.

Bundfældningsbassin

Bundfældningsbassinet skal renses mindst en gang om måneden i produktionsperioden, og større slamansamlinger skal fjernes straks ifølge bilag 4.2, pkt. 6, i dambrugsbekendtgørelsen.

Ved tilsynet blev slamlaget på bunden af bundfældningsbassinet kontrolleret. Se oplysninger vedrørende bundfældningsbassinet i tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Kontrol af bundfældningsbassin.

Parameter	Måling/Kommentar
Dybde (m)	0,9-1,2 (gennemsnit 1,0)
Bredde (m)	8
Længde(m)	13
Oprensningsmetode	Manuel slamsuger
Slamlag ved tilsyn (cm)	15-20 cm
Seneste oprensning (dato)	03-09-2018
Oprensningsinterval overholdt? (Ja/Nej)	Ja

Ved tilsynet blev det konstateret, at vandet fra et enkelt rør til bundfældningsbassinet blev tilledt omtrent midt på bundfældningsbassinet langsiden. Det blev aftalt med Tommy Johansen, at han forlænger røret således, at alt vand, der tilføres bundfældningsbassinet ledes til enden længst væk fra udløbet fra bundfældningsbassinet.

Der må ikke udledes en større vandmængde fra dambruget, end rensningsanlæggene er dimensioneret til, jf. § 7 i dambrugsbekendtgørelsen. Vand fra

dambrugsdriften skal have en opholdstid i bundfældningsbassinet på minimum 25 minutter, før det udledes til vandløbet, og vandets hastighed gennem bundfældningsbassinet må ikke overstige 2,5 cm/s, jf. bekendtgørelsens bilag 4.

Ved hjælp af luftfoto (fra 2016) er bundfældningsbassinets længde og bredde målt til henholdsvis 13 og 8 m, hvilket giver et areal opmålt til 104 m². Med en anslået gennemsnitsdybde på 1,0 m har bassinet således et rumfang på i alt 104 m³ og et tværsnitsareal på 8 m².

Under forudsætning af laminart flow gennem bundfældningsbassinet, at vandet fra dambrugsdriften tilføres bundfældningsbassinet i modsatte ende af udløbet, og at vandføringen er maksimalt 55 l/s (51 l/s fra Bredkær Bæk + 4 l/s fra diffuse kilder til dambrugets kummehus), er opholdstiden 32 minutter³ og vandets hastighed gennem bundfældningsbassinet 0,7 cm/s⁴.

For at kravet til opholdstid overholdes, må der maksimalt ledes 69 liter vand pr. sekund gennem bassinet med de målte dimensioner.

Bundfældningsbassinet vurderes således at være dimensioneret, så det lever op til kravene.

Mikrosigte og kontaktfilter

Vandet fra alle damme (undtaget de to nederste, dam 22 samt betonkummer) ledes til bagkanalen, hvorefter det ledes gennem mikrosigte og kontaktfilter inden det returpumpes til fødekanalen. Du har tidligere oplyst, at der bliver returpumpet ca. 200-250 liter pr sekund. Vand fra øvrige damme og kummer ledes urensset til bundfældningsbassinet.

Det blev oplyst ved tilsynet, at dugen i mikrosigten er skiftet i juni 2017. Der er tidligere oplyst, at der er isat en dug med en lysning på 60 µm.

Ilt og egenkontrolprøver

Iltmætningen i dambrugets afløbsvand skal altid være mindst 60 %. Såfremt iltmætningen ved indløbet er 70 % eller derunder, må iltmætningen dog reduceres med maksimalt 10 % af fuld iltmætning, jf. bilag 3, pkt. 3 i dambrugsbekendtgørelsen.

Ved tilsynet blev der ikke målt iltindhold i indløbs- og afløbsvandet. Der er dog målt iltindhold i forbindelse med udtagning af egenkontrolprøver. Se tabellen herunder.

³ $104.000 \text{ l} / (55 \text{ l/s} \times 60 \text{ s/min}) = 32 \text{ min}$

⁴ $(55 \text{ l/s} \times 1.000 \text{ cm}^3/\text{l}) / (8,0 \text{ m}^2 \times 10.000 \text{ cm}^2/\text{m}^2) = 0,7 \text{ cm/s}$

Der skal udtages 6 egenkontrolprøver årligt i perioden april til oktober, jf. § 14, stk. 2 i dambrugsbekendtgørelsen. Indretning og drift af dambrug skal sikre, at koncentrationen af modifieret BI_5 , suspenderet stof, totalfosfor, ammoniumkvælstof og totalkvælstof i ufiltreret vand fra dambrugets indløb til udløb maksimalt forøges med de værdier, som fremgår af bilag 3, pkt. 1 i dambrugsbekendtgørelsen.

Der er udtaget 6 egenkontrolprøver i 2017, og indtil videre er der registreret 5 egenkontrolprøver i 2018. Se data for prøverne i tabel 2 nedenfor.

Tabel 2: Gennemsnitlig udledning jf. egenkontrolprøver

Parameter	Gennemsnit (2017 – 6 prøver)	Gennemsnit (2018 – 5 prøver)	Krav	Krav overholdt? (2017) (ja/nej)	Krav overholdt? (2018) (ja/nej)
<i>BI_5 (mg/l)</i>	1,1	1,87	$\leq 1,0$	Nej	Nej
<i>Suspenderet stof (mg/l)</i>	0,0	1,3	$\leq 3,0$	Ja*	Ja****
<i>Totalfosfor (mg/l)</i>	0,07	0,09	$\leq 0,05$	Nej	Nej
<i>Ammoniumkvælstof (mg/l)</i>	0,33	0,64	$\leq 0,4$	Ja**	Nej
<i>Totalkvælstof (mg/l)</i>	0,10	0,60	$\leq 0,6$	Ja	Ja*****
<i>Iltmætning indløb (%)</i>	90	90	-	-	-
<i>Iltmætning udløb (%)</i>	71	66	≥ 60	Ja***	Ja

* Gennemsnit overholdt, 1 ud af 6 overskredet (190%).

** Gennemsnit overholdt, 2 ud af 6 overskredet (hhv. 110% og 122%).

*** Gennemsnit overholdt, 1 ud af 6 overskredet (58 % iltmætning).

**** Gennemsnit overholdt, 1 ud af 6 overskredet (283%).

***** Gennemsnit overholdt, 1 ud af 5 overskredet (167%).

(Tallet i % angiver den målte koncentration i forhold til grænseværdien for de respektive parametre.)

Prøverne overholder gennemsnitligt set udledergrænseværdierne for suspenderet stof, totalkvælstof og iltmætning i udløb.

Prøverne overskrider gennemsnitligt set udledergrænseværdierne for organisk stof (målt som BI_5), totalfosfor og ammoniumkvælstof.

I forbindelse med miljøgodkendelse af dambruget vil der blive stillet vilkår til den maksimale udledning af næringsstoffer fra dambruget, ligesom der vil blive stillet vilkår om iltmætning i udløbet.

Tommy Johansen oplyste på tilsynet, at der havde været et driftsuheld ved bundfældningsanlægget umiddelbart inden der blev udtaget egenkontrolprøve i foråret 2018. Driftsuheldet var opstået idet geotuben var revnet, og der derfor var ledt slam og slamvand til overløbsrøret fra pladsen til afvanding af geotube og ned til bundfældningsbassinet. Der var derfor, jf. Tommy Johansens oplysninger, kortvarigt sket en forøget tilledning af slamholdigt spildevand til dambrugets bundfældningsbassin. Idet egenkontrolprøven er udtaget umiddelbart efter driftsuheldet, har det kunnet ses i analyseresultaterne, hvilket kan forklare de høje værdier den pågældende dag.

Placering af overløbsrør fra plads til afvanding af geotube og ned til starten af bundfældningsbassinet er i overensstemmelse med reglerne på området.

I skal være opmærksom på, at prøvetageren skal oplyses om eventuelle unormale driftssituationer i forbindelse med udtagelse af egenkontrolprøve, da egenkontrolprøverne som udgangspunkt skal udtages under normal drift jf. § 14, stk. 3 i dambrugsbekendtgørelsen. Udtages egenkontrolprøverne under unormale driftssituationer bør dette blive påført analyseresultaterne. I skal desuden være opmærksom på, at I ved driftsuheld, der kan resultere i forurening af vandmiljøet, straks skal orientere Struer Kommune og beredskab.

Afgitring

Dambrugets indløb fra vandløbet udgøres af et tætsluttende aluminiumsgitter i flyvingedesign med en lysning på ca. 6 mm.

Der er etableret nyt udløbsbygværk på dambruget. Afgitringen i udløbsbygværket udgøres af rist med 10 mm lysning.

Der er gravet en kanal på ca. 1,5 meters bredde og 3-4 meters længde fra udløbsbygværket og ud til vandløbet. Dette kræver en reguleringstilladelse, hvilket der er opstartet en dialog omkring med kommunen. Der mangler dog stadig oplysninger for at kommunen kan træffe en afgørelse i sagen.

Afgitringen skal følge vandløbets sider, således at der ikke opstår blindgyder. Afgitringen skal senest i forbindelse med miljøgodkendelse af dambruget flyttes ud til vandløbsbrinken i henhold til reglerne om afgitring i dambrugsbekendtgørelsen fra 2016, som miljøgodkendelsen vil blive meddelt på baggrund af.

Det henstilles, at der hurtigst muligt bliver lavet en fyldestgørende ansøgning til Struer Kommune om tilladelse til regulering (lovliggørelse af allerede udført flytning af udløb). Struer Kommune har pr.19.10.2018 sendt en mail, der kan svares på ift. dette.

Faunaprøver

Der sendes et separat brev vedrørende faunaprøver.

Medicin og hjælpestoffer

Dambruget har endnu ikke en miljøgodkendelse, som regulerer anvendelse af medicin og hjælpestoffer.

Ifølge årsindberetningen for 2017 er der anvendt følgende hjælpestoffer på dambruget:

- 55 kg blåsten.
- 1.400 kg formalin (23,4%).
- 17 kg Kloramin T 1,0%.

Desuden er der i 2016 anvendt følgende efter anvisning fra dyrlæge:

- 3 l Aquavac ERM Oral Vet. til vaccination mod rødmundssyge.

Det blev oplyst ved tilsynet i 2017, at der under normal drift kun forefindes formalin og kloramin T på dambruget, og at stofferne opbevares i et aflåst rum i driftsbygningen.

Driftsjournal

Der skal føres driftsjournal, som skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i bilag 5, jf. § 12 i dambrugsbekendtgørelsen.

Ved tilsynet blev fremvist meget udførlig og fyldestgørende driftsjournal vedrørende bl.a. foderforbrug og forbrug af hjælpestoffer fordelt på enkelte damme, afgang af fisk, afhentning af døde fisk samt oprensning af damme og bundfældningsbassin.

Slam

Slam opbevares i slamdepot og geotube.

Ifølge årsindberetningerne for 2017 er der bortkørt 60 tons slam i 2017. Du oplyste på tilsynet, at du afhænder slammet til NOMI4S, Hjernmvej 19, 7500 Holstebro, idet indholdet af tungmetaller gør, at du ikke kan sprede slammet på landbrugsarealer.

Slamanalyse vedlagt årsindberetningen for 2017 viser overskridelser af grænseværdierne for cadmium og nikkel.

Du har muligheden for at søge om dispensation til udbringning af slammet på landbrugsjord, hvis indholdet af tungmetaller overskrider grænseværdierne i Slambekendtgørelsen⁵ jf. §29 i samme bekendtgørelse. En ansøgning om dispensation skal sendes til Miljøstyrelsen og bør indeholde oplysninger om mængden af slam, der ønskes udbragt, og hvor slammet ønskes udbredt (matrikelnumre, marknumre) indtegnet på kort. Ansøgningen skal desuden være vedlagt kopi af analyseresultaterne.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

En kopi af ansøgning om dispensation skal sendes til Struer Kommune.

Grænseværdierne for dambrugsslam, der ønskes udbragt på landbrugsjord er oplistet i bilag 2 til Slambekendtgørelsen.

Affald

Døde fisk skal optages mindst en gang dagligt ifølge § 10 i dambrugsbekendtgørelsen. Fiskene skal opbevares i lukket plast- eller metalbeholder, indtil de føres til destruktions- eller forbrændingsanstalt.

Døde fisk opbevares i ny beholder med låg.

Støj

Det er i tilsynsbrevet i forbindelse med tilsynet i august 2016 henstillet, at der senest ved udgangen af november 2016 indsendes en beskrivelse af de foranstaltninger, som vil blive eller er blevet udført for begrænsning af støjen. Denne beskrivelse er endnu ikke indsendt.

Der blev ved tilsynet i efteråret 2017 konstateret en markant støj fra dambruget, når man bevæger sig op ad vejen mod naboerne mod nord. I tilsynsrapporten for tilsynet i efteråret 2017 er støjproblemet yderligere beskrevet.

Det blev ved tilsynet i 2017 aftalt, at der senest d. 1. december skulle indsendes en beskrivelse af de foranstaltninger, som vil blive eller er blevet udført for begrænsning af støj fra dambruget. Du har d. 15. december 2017 indsendt et brev med en beskrivelse af ombygningen af anlægget i forbindelse med miljøgodkendelse af dambruget og i samme brev redegør du for, at den nye indretning sandsynligvis vil reducere støjgenerne betydeligt.

Der er d. 31. maj 2018 efterfølgende indkommet yderligere klager over støjgener fra dambruget.

Struer Kommune har d. 8. august 2018 foretaget vejledende målinger af støj ved nærmeste nabobeboelse, og det er ud fra de pågældende støjmålinger påvist, at støjniveauet ved nabobeboelsen i væsentlig grad overskred miljøstyrelsens orienterende grænseværdier.

På ovenstående baggrund har Struer Kommune d. 29. august 2018 sendt AquaSearch Ova Aps et varsel om påbud om undersøgelse af vejledende støjgrænser og krav om støjdæmpende tiltag på dambruget. I varsel om påbud blev dambruget givet en frist til d. 17. september 2018 til at komme med bemærkninger til pågældende varsel om påbud.

Struer Kommune har d. 17. september 2018 modtaget bemærkninger fra dambruget, hvori der gøres opmærksom på, at den permanente løsning på

støjproblemerne vil kunne gennemføres på dambruget i forbindelse med ombygningen af anlægget, hvilket afventer, at der meddeles miljøgodkendelse til dambruget. I dambrugets bemærkninger tilbyder dambruget at etablere midlertidige, ekstraordinære støjreducerende tiltag på dambruget i form af lydisolering af fritliggende luftrør med 200 mm glasuld og udlægning af yderligere 30-40 cm jord og sand på dæmningen mellem dambrugets fødekanal og damme ovenpå et nedgravet luftrør. De midlertidige tiltag forventes gennemført senest medio oktober jf. dambrugets bemærkninger.

På tilsynet blev problematikkerne omkring støj fra dambruget drøftet, og det blev aftalt, at de midlertidige støjreducerende tiltag var gennemført senest ved udgangen af oktober.

Du skal være opmærksom på, at såfremt de støjreducerende tiltag ikke er gennemført med udgangen af oktober, vil Struer Kommune meddele det varslede påbud.

Olietanke

I tabel 5 nedenfor ses en oversigt over de olietanke, der er registreret i BBR.

Tabel 5: Oversigt over registrerede olietanke

Placering	Volumen (l)	Årstal
Nedgravet	Størrelsesklasse 1 (under 6.000 l)	1974

Det blev ved tilsynet i 2017 oplyst, at der ikke forefindes olietanke på dambruget, og det blev derfor vurderet, at olietanken i tabel 5 sandsynligvis er tilknyttet huset, der ligger på samme matrikel som dambruget, men som ikke er en del af dambruget.

I øvrigt

Kommunen skal ud fra tilsynet offentliggøre en tilsynsrapport, der beskriver, om virksomheden overholder de love, regler og afgørelser, der er ført tilsyn med. Offentliggørelsen sker digitalt på Danmarks Miljøadministrations hjemmeside <https://dma.mst.dk/>.

Tilsynet er omfattet af brugerbetaling.

Hvis du har spørgsmål vedrørende tilsynet eller miljøforhold i øvrigt, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Kristian M. Nielsen
Biolog
Struer Kommune

Kopi til

Eva Pedersen, Pilgårdvej 6, Fousing, 7600 Struer